

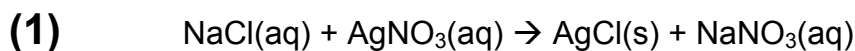
ØVELSE 4.1

Øvelse : Saltindhold i brød

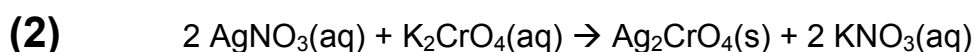
Formål: At bestemme saltindholdet i rugbrød, ved at bruge en fældningstitrering med sølvnitrat (AgNO_3) og med Kaliumchromat (K_2CrO_4) som indikator.

Indledning: Menneskets "salte tårer" indeholder, ligesom andre kropsvæsker, 0,9 % salt (NaCl). Det daglige saltbehov menes at være 3 – 8 g NaCl . Det daglige saltindtag i Danmark er imidlertid 10 – 18 g NaCl og det er betænkeligt, da en stor saltindtagelse sættes i forbindelse med forhøjet blodtryk. Hovedparten af saltindtagelsen stammer fra NaCl i de forarbejdede levnedsmidler, som vi køber flere og flere af.

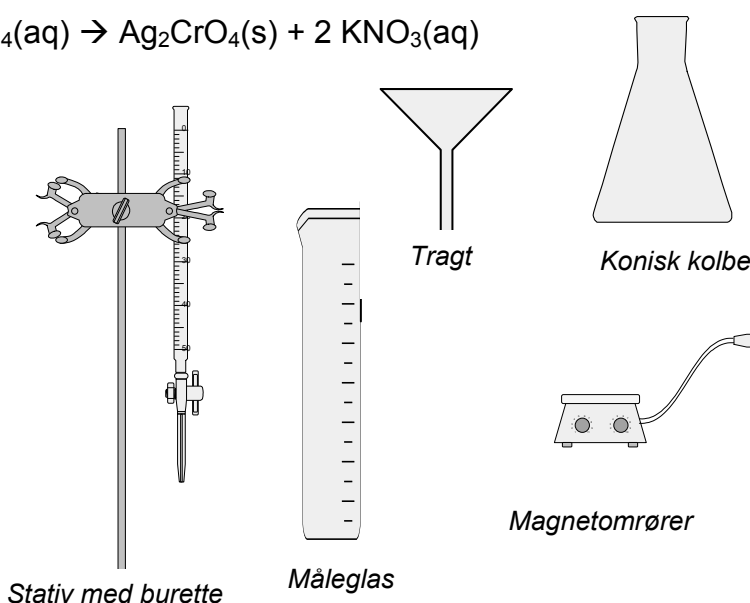
Teori: En opløsning, der indeholder opløst NaCl , tilsættes en indikator opløsning af K_2CrO_4 . $\text{K}_2\text{CrO}_4(\text{aq})$ opløsningen er gul. Når opløsningen, der indeholder $\text{NaCl}(\text{aq})$, tilsættes en opløsning af sølvnitrat, $\text{AgNO}_3(\text{aq})$, reagerer sølv-ionen (Ag^+) med chlorid-ionen (Cl^-), og danner et hvidt bundfald af sølvchlorid ($\text{AgCl}(\text{s})$). Reaktionen ser således ud:

Når alle chloride-ionerne (Cl^-) har reageret med sølv-ionen (Ag^+), har vi nået **ækvivalenspunktet**. Dette punkt kan vi ikke registrere uden en indikator. I dette forsøg vil overskuddet af sølv-ioner reagere med kaliumchromat (K_2CrO_4) og danne et rødt bundfald sølvchromat ($\text{Ag}_2\text{CrO}_4(\text{s})$). Reaktionen ser således ud :

Apparatur:

Burette
Tragt
Magnetomrører og magnet
250 mL konisk kolbe
Vægt
Stativ
100 mL måleglas
spatel

Kemikalier:

0,1 mol/L AgNO_3 , sølvnitrat
0,1 mol/L K_2CrO_4 , kaliumchromat
pH –indikatorpapir
 $\text{CaCO}_3(\text{s})$, calciumcarbonat

Forsøgsbeskrivelse:

1. Den koniske kolbe vejes – notér vægten i skemaet
2. Smulder ca. 5 g brød ned i den koniske kolbe.
3. Den koniske kolbe med brød vejes – notér vægten i skemaet
4. Tilsæt ca. 50 mL demi. vand
5. Kom magneten i kolben og sæt kolben på magnetomrøreren og lad opløsningen omrører i 10 min.
6. I ventetiden fyldes en burette med 0,1 M sølvnitrat ($\text{AgNO}_3(\text{aq})$).
7. Husk at nulestille buretten.
8. Efter 10 min. omrøring måles pH-værdien i væsken i den koniske kolbe, med universalindikatorpapir.
9. pH skal ligge mellem 6 – 8.
10. Hvis pH er under 6 tilsættes en spatelfuld calciumcarbonat ($\text{CaCO}_3(\text{s})$)
11. Tilsæt ca. 5 mL kaliumchromat-opløsning ($\text{K}_2\text{CrO}_4(\text{aq})$) til den koniske kolbe.
12. Titrer nu med sølvnitrat ($\text{AgNO}_3(\text{aq})$) fra buretten, til der fremkommer en blivende rødbrun farve. I er nu nået til **ækvivalenspunktet**.
13. Notér forbruget af sølvnitrat ($\text{AgNO}_3(\text{aq})$) i skemaet.
14. Notér varedeklarationens oplysning om indholdet af NaCl i brødet

Resultater :

Massen af koniskkolbe g	Massen af koniskkolbe og brød g	Massen af brød g	Koncentrationen af AgNO_3 (se på flasken)	Forbrug af AgNO_3 mL V	Varedeklarationen g NaCl pr.100 g brød

Beregninger:

$V(\text{AgNO}_3)$	$n(\text{AgNO}_3)$	$N(\text{NaCl})$	$M(\text{NaCl})$	$m(\text{NaCl})$	Masse-%
L	mol	mol	g/mol	g	NaCl

1. Omregn forbruget af sølvnitrat (AgNO_3) til liter.
2. Ud fra koncentrationen af sølvnitrat (AgNO_3) og forbruget af sølvnitrat (AgNO_3), skal du beregne stofmængden af sølvnitrat, $n(\text{AgNO}_3)$.
For at gøre dette skal du bruge formlen: $n(\text{AgNO}_3) = c(\text{AgNO}_3) \times V(\text{AgNO}_3)$
3. Hvilken stofmængde af NaCl indeholder brødet ?
Af reaktionsskema (1) side 55 ses det, at 1 AgNO_3 reagerer med 1 NaCl
 $n(\text{NaCl}) = n(\text{AgNO}_3)$
4. Beregn molarmassen af NaCl, $M(\text{NaCl})$.
Molarmassen beregnes ved hjælp af grundstoffernes periodiskesystem
5. Beregn massen af NaCl i brødet, $m(\text{NaCl})$.
For at beregne massen af NaCl i brødet skal du bruge formlen:
 $m(\text{NaCl}) = n(\text{NaCl}) \times M(\text{NaCl})$
6. Beregn massen af NaCl i brødet i masse-%.
$$\text{Masse-\% NaCl} = \frac{m(\text{NaCl})}{m(\text{brød})} \times 100\%$$
7. Sammenlign resultatet fra (6) med varedeklarationen.

Fejlkilder :

Hvad kan årsagerne være til at resultatet ikke passer med varedeklarationen?